

het gebruik van een portfolio en het gebruik van moedertaal in de les blijken vooral bij schrijven, maar in enige mate ook bij lezen een positieve invloed uit te oefenen. Contacten met Nederlanders is een belangrijke succesfactor bij zowel lezen als schrijven. Het gebruik van de computer blijkt vooral een positieve invloed te hebben op lezen, en gebruik van individuele werkvormen op schrijven. Gaat er een hoog percentage van de tijd naar klassikaal werken, dan blijkt dat voor zowel lezen als schrijven een negatieve werking te hebben. Van de cursistenkenmerken kunnen we opmerken dat het aanwezigheidspercentage in de les en het maken van huiswerk een positieve invloed hebben op de resultaten van lezen en schrijven en dat leeftijd de resultaten juist negatief beïnvloedt.

Aanbevelingen voor het onderwijs

Welke aanbevelingen kunnen op basis van dit onderzoek gedaan worden? Met enige voorzichtigheid, want er zijn ook een heleboel factoren die er kennelijk toe doen, maar die we hier niet hebben kunnen onderzoeken (zoals het leervermogen van cursisten). Gebruik een portfolio. Dit geeft waarschijnlijk zowel jezelf als docent als de cursisten zicht op de doelen, de vorderingen en het leren, en het zorgt voor een bruggetje met het leven buiten de les. Gebruik af en toe als het nodig is de moedertaal van de cursisten, bijvoorbeeld als je snel iets moet verhelderen (eventueel met behulp van andere cursisten). Laat cursisten aan de computer oefenen en laat ze bij schrijven zelfstandig werken. Besteed niet teveel tijd aan klassikale

werkvormen. Waarschijnlijk zijn de cursisten dan te weinig bezig met actief leren.

En ten slotte, stimuleer de cursisten altijd te komen, hun huiswerk te maken en zorg dat ze veel contact hebben met Nederlandstaligen.

Literatuur

- Cito (2008). *Voortgangstoets Alfa*. Arnhem: Cito.
- Condelli, L. & H. Spruck-Wrigley (2006). Instruction, Language and Literacy: What works study for Adult ESL Literacy Students. In: I. van de Craats, J. Kurvers & M. Young-Scholten (eds.). *Proceedings of the Leslla Workshop 2005*. Utrecht: LOT.
- Kurvers, J. & W. Stockmann (2009). Alfabetisering NT2: Wie, wat en hoelang duurt het? *Alfa-nieuws*, 2009, 3, 6-10.
- Stockmann, W. & K. Dalderop (2007). *Raamwerk Alfabetisering NT2*. Arnhem: Cito.

Inleiding

Deze keer weer een verhaal over Nasreddin Hodja. Hodja is een van de belangrijkste schelmen uit de Turkse orale cultuur. De Hodjaverhalen zijn verspreid over vele landen in het Midden-Oosten en de Arabische wereld. Dit verhaal gaat over Hodja die een inbreker in zijn tuin ziet staan en maatregelen neemt. Het verhaal staat in de verleden tijd. Soms zal het nuttig zijn even met cursisten de verledentijdsvorm van gangbare woorden door te lopen: is-was, schrikt-schrok, staat-stond, komt-kwam etc. Onbekende woorden zijn misschien pijn en boog, spannen, held, wonder, redden of olijfbom. Vaste uitdrukkingen als 'wat is er aan de hand' of 'wakker schrikken' zijn soms ook lastig voor beginners.

JEANNE KURVERS/UNIVERSITEIT VAN TILBURG

Een dief in de nacht

Het was een zware dag geweest.
Hodja en zijn vrouw gingen vroeg naar bed.
Midden in de nacht schrok Hodja wakker.
Wat was dat?
Hij hoorde een geluid in de tuin.
Hij keek door het raam.
Hij zag niets, want het was heel donker.
Maar toen kwam de maan door een wolk.
Hodja keek nog eens goed.
Hij schrok.
Er stond iemand onder de olijfboom.
Hodja zag duidelijk een man in een jas.
De jas waaide in de wind.
'Een dief!', dacht Hodja, 'Er is een dief in mijn tuin.'

Nu moest Hodja laten zien dat hij een echte held was.
Hij keek naar zijn vrouw Fatma.
Fatma sliep, zij had niets gehoord.
'Slaap rustig door, Fatma', zei Hodja zacht.
'Je hoeft niet bang te zijn.
Je man past goed op jou.
Je bent veilig hier.'
Hij pakte zijn pijl en boog
en sloop naar het raam.

Hodja gooide het raam open.
'Maak dat je wegkomt, dief!', riep hij.
Hij wachtte.
De man onder de olijfboom bewoog zich niet.
'Ga weg of ik schiet!' riep hij weer.
Nu zou de dief toch bang moeten worden.
Maar hij stond er nog steeds.
Alleen zijn jas bewoog een beetje.
Fatma draaide zich om in haar bed, maar sliep door.
'Nu doe ik een pijl in mijn boog!', riep Hodja weer.
Maar de man bleef staan en liep niet weg.
'Nu span ik mijn boog', riep Hodja.
'Ik waarschuw nog een keer, maak dat je weg komt!'

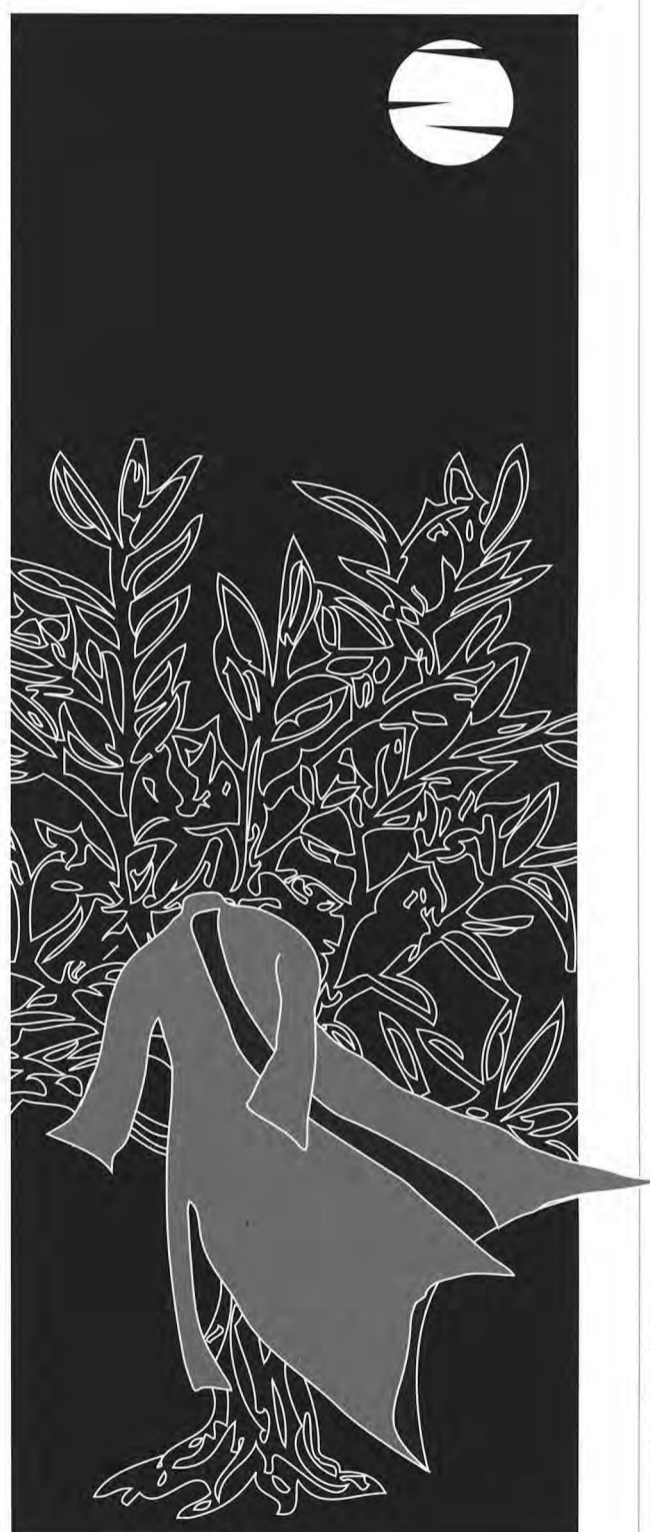
Maar de man bleef staan waar hij stond.
Hodja stond met zijn pijl en boog in het raam.
Hij hield niet van schieten,

maar hier was gevaar.
'Ik schiet!' riep Hodja, en daar vloog zijn pijl door de lucht.
Net op dat moment verdween de maan achter een wolk.
Hodja zag niets meer.
'De dief is weg', dacht hij.
'Ik ben een echte man', zei Hodja.
Fatma was nu ook wakker.
Hodja vertelde het hele verhaal.
Toen ging hij weer slapen, als een moedig man.

Een tijdje later schrok Hodja weer wakker,
maar nu omdat Fatma schreeuwde.
Ze was in de tuin en was heel boos.
'Hier komen, Hodja', riep ze, 'meteen!'.
'Wat zou er aan de hand zijn?', dacht Hodja
'Waarom is Fatma zo boos?'
Hij stak zijn hoofd door het raam.
'Wat is er liefje?'

Fatma stond onder het raam.
Ze hield de jas van Hodja vast.
Het was zijn goeie jas.
Die had ze in de was gedaan
en aan een haak onder de olijfboom gehangen.
Daar kon de jas drogen.
In de goeie jas van Hodja stak... zijn pijl.
'Jij met je dief', zei Fatma,
'Kijk wat je met je jas hebt gedaan.
Twee grote gaten!'
Fatma was heel boos.

Hodja begon te zingen.
'Dank Allah, prijs Allah!'
'Waarom bedank je Allah, als je jas kapot is?'
vroeg Fatma.
'Oh Fatma', zei Hodja.
'Mijn leven is gered door een wonder.
Kijk eens waar die pijl door de jas ging.
Als ik die jas aan had gehad,
dan was de pijl recht in mijn hart gekomen.
Ik ben gered door een wonder.
Daarom dank ik Allah.'

Illustratie: Conny van der Neut